

نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىيەنى تىڭغىلىقتى ىلگەرلەتىپ، تەكسەرۋ - زەرتتەۋدى ىشكەرلەي ورىستەتىپ، شېنجاڭنىڭ جوعارى ساپالى دامۇدا اناعورلىم ارشىندى قادام تاستاۋىن ىلگەرلەتۋ كەرەك

(باسى 1- بەتتە)

كاسپيورنىنىڭ جەرگىلىكتى ورنىنىڭ ەكونومىيكالىق دامۇىنا بەلسەنە توغىسىپ جانە وعان قىزمەت وتەپ، ئىقبال جاساۋ، جەتەكتەۋ رولىن اناعۇرلم ويداعىداي ساۋلەلەندىرىپ، اناعۇرلم كوپ گەڭىشى – مالىشلار- دىڭ كىرىستەرىن ارتتىرۋىن جەبەۋىن ءۇمت ەتتى. ما شىڭرۇي بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: قاتىستى وڭىرلەر مەن تاراۋلار نىسانعا قىزمەت وتەۋدى قامە- تامامسىزداندىرۋدى ناقتى يگەرپ، ءتۈرلى كاسپيو- رىنداردىڭ ماسەلەلەردى سايكەسىپ شەشۋىنە ىرقە تىلپىقەن كۈمەكتەسىپ، ءتۇيىندى نىسان قۇرىلىس- نىڭ ناقتى ونىمىدىلىككە قول جەتكىزۋىن بار كۇشپەن ىلگەرلەتۋى كەرەك.

كروران بايرىمى قالاسىنىڭ ەسكى جۇرتى لوپ- نىۋردىڭ قوۋاڭ دالا قۇبا تۇزىنە ورنالاسقان. ما شىڭرۇي وسىندا كەلىپ، قورعاۋ بۇيىكتى قىزمەت- كەرلەرىمەن پىكىرلەسىپ، بايرىمى قالىنىڭ تارىيىي جۇلگەسى مەن ەسكى جۇرتنىڭ قازىلۇ، قورعالۇ احوال- لى جونىندەگى تانىستىرۋدى تىڭدادى. ول بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: كروران بايرىمى قالاسىنىڭ ەسكى جۇرتىن قورعاۋ، پايدالانۋ شېنجياڭدى مادەنيەتپەن نازلەندىرۋدى ىلگەرلەمتۇ، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۋ جونىنىن كەلەلى ماڭغزى الادى. باعالى مادەني مۇرالاردى، ەجەلگى ەسكەرتكىشتەردى سەرىپىندى ارتتىرا ويداعىداي قورعاپ، پايدالانىپ، قازىپ النعان مادەني مۇرالار مەن ەسكى جۇرتتاردى زەرتتەۋ، ءتۇسىندىرۋ قىزمەتىن كۇشەيتىپ، ار ۇلت بۇقاراسىن جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ كوپ نەگىزدى، ىبر تۇلعا- لىمىن، ۇلتاردىڭ ارالاسۇ، توغىسۇ تارىيىن اناعۇرلم ويداعىداي تۇسىنۋگە تارىبەلەپ، جەتەكتەپ، جۇڭگو بەيلىن، جۇڭخۇا رۇحىن ۇزدىكىسىز بەكەمدەۋ كەرەك. ما شىڭرۇي قاتىستى جاۋاپتى جولداستارعا ساياسات، قارجى سياقتى قاجتارداعى قولداۋ سەرىپىن ارتتىرىپ، ەسكى جۇرتتى قورعاۋ، باسقارۋ قۇربىلعارىنىڭ شارى- جامعايدىن ۇزدىكىسىز قاجسارتۋدى تاپسىردى. سۇ – شېنجياڭ ەكونومىيكاسى دامۇنىنىڭ جان تامىرى، وڭتۇسىنىڭ شېنجياڭنىڭ دامۇى جونىنەن تىبەتىن ماڭغزدى. ما شىڭرۇي چارقىلىق وزەنىنە كەلىپ، وزەن ارناسىنىڭ سۇ جامعايدىن سول ورنىدا كورىپ، اعىن وزگەرمىس، ءونمىدى پايدالانۋ احوال- لىن سۇراستىردى؛ نەتىما كولىندە جانە چەرشەن وزەنىنىڭ كولگە قۇيار اۋزىندا سۇ دەڭگەيىنىڭ وز- گەرىسى، سۇدان پايدالانۋدى قامتاماسىزداندىرۋ، ەكولوگىيانى وڭاۋ سياقتى قىزمەتتەردى وعىستى. ول بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: سۇ بايلىغىن عىلمىي،

(باسى 1 – بەتتە)

شارۋاشلىق – ساۋدا ورتاسىن ۇزدىكىسىز ساپالاند- ىدىرىپ، ناقتى ەكونومىيكانىڭ دامۇىن قولداپ، ءۇمىر سۇرۋىنە مۇمكىندىك تۇدىرىپ، باجى كوزدە- رىن ساقتاپ، قازىنالىق كىرىستىڭ بايىندى ارتۋ نە- گىزىن بەكەمدەۋ كەرەك. ورتالىقتىڭ مەجە ەسەپ ىشىندەگى قارجى قوسۇ، جەرگىلىكتى ۇكەمتەردىڭ ارناۋلى قارىزى جانە ءتۈرلى قىنانىستىق قولداۋ قۇرا- لى سياقتى ساياساتتاردان جان – جاقتى ويداعىداي پايدالانىپ، ۇكەمتىنىڭ پايدالانۇعا بولاتىن قازىنالىق قۇاتىن جوعارىلاتۋ كەرەك. ”ءتۇيىندى قامتاماسىز ەتۋگە، ادەتتەگىنى تىزگىندەۋگە“ تاباندى بولپ، مەجە ەسەپ تەجەمىن قاتايىتىپ، قازىنالىق شىعىس وتكىلەن قاتاڭ يگەرىپ، ”ءونىمدى بازار“ مەن ”سىكەر ۇكەمتتى“ ىبر تۇتاس جوسپارلاپ، قازىنا- لىق قارجىنى ويداعىداي باسقارپ جانە پايدالانىپ، قارجىنىڭ پايدالانىلىۋ ونىمىدىلىگىن جوعارىلاتۋ كەرەك.

ءماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى:
حالىقتى وزەك تەكەن دامۇ يدەياىسىن بەرىك ورناتىپ، جۇ- مىستاندىرۋدى الدىڭعى ورنىغا قويۋدى كورنەكتە-

(باسى 1- بەتتە)

”زۇمىرات وبۇل بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىبەينىڭ جالىپى تۇلعالىق تالايىن، نىسانا – مىندەتىن ارقاۋ ەتىپ، ۇيرەنۋدى سانالى تۇردە كۇشەيتىپ، ىشكەرلەي تەكسەرۋ – زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، زاڭ بوينىشا مىندەت وتەۋ قا- بىلەتى مەن ورەسىن ۇزدىكىسىز جوعارىلاتۋ كەرەك. ۇيرەنۋدى ىبر ءتۈرلى تالىپىسى جانە ادەت ەتىپ، ۇزدىكىسىز جاڭعا بىلىمبەردى يگەرىپ، جاڭعا سالالارعا قانىق بولپ، جاڭعا كوز ايانى اشۋ كەىرەك. ونەگەلىك رولدى ساۋلەلەندىرىپ، تەكسەرۋ – زەرتتەۋدى كۇشەيتۋدى ماڭغزدى ورنىغا قويپ، ”تەرەڭ، ناقتى، ەڭجەي- تەڭجەيلى، دالە – ءدال، ءونىمدى“ بولۇعا كۇش سالپ، جىتى قادا- عالاپ تىرعان ماسەلەلەرگە بەلسەنە جاۋاپ قايتا- رىپ، ماسەلنىڭ ءتۇيىنىن تاۋىپ، اۋتونومىيالى را- يوندىق پارتكومنىڭ عىلمىي شەشىم جاساۋىنا پايدالانۋ ماتەريالىن ازىرلەۋ كەرەك. نازارىيانى امال-

ۇيلەسىمدى ورنالاستىرۋ مەن جوعارى ءونىمدى پايدالانۋدى اناعۇرلم كورنەكتى ورنىغا قويىپ، جۇ- يەلى ويلاۋ ارقىلى وندىرىسكە، تۇرمىسقا، ەكولوگىيا- عا پايدالانىلانتىن سۇدى ىبرى تۇتاس جوسپارلاۋعا تاباندى بولپ، الاپتاعى سۇ بايلىغىن قورعاۋ، پايدالانۋ ورەسىن ۇزدىكىسىز جوعارىلاتۋ كەرەك.

تەكسەرۋ – زەرتتەۋ بارىسىندا ما شىڭرۇي تاغى لوپنۇر كولى ءوڭىرىن باسقارۋ كومىتەتىن، لوپنۇر كولى قالاشىمىن ىشكەرلەي ارالاپ، الدىڭعى شەپتەگى كادىرلارعا، جۇمىشى – قىزمەتكەرلەرگە امانداسىپ، ولاردان حال سۇراپ، كوپىشلىكتى جاپا – ماشاقاتتان قورنقياۋ، ارىپ – شارشاۋدان قورنقياۋ رۇحىن ۇزدىكىسىز اسماقتانىپ، جۇمىس ورنىدارىنان تاپ- جىلماي، مىندەت اتقارپ، جاۋاپكەرشلىكتى ادا ەتىپ، ەكونومىيكانىڭ، قوعامنىڭ جوعارى ساپالى دامۇى ءۇشىن اناعۇرلم زور ۇلەس قوسۇعا جىگەرلەندىردى.

ما شىڭرۇي تەكسەرۋ – زەرتتەۋ بارىسىندا بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىبە ورسىتەتۋدى وراي ەتىپ، باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ، پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ شەشىم- ەردەن، ورنالاستىرۋلارىن جانە جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شېنجياڭدى باسقارۋ جالىپى جوباىسىن دا- يەكتىلەندىرۋدى، تىياناقتاندىرۋدى ارقىلاۋ ەتىپ، شىنجياڭنىىڭ دامۇداعى سىرتتانەگىيالىق ورنىسىن كوزدەپ، شىنايى يگەرىپ، ناقتى ستەپ، ناقتى ونىمدىلىككە ۇمتىلىپ، نازاردى ماسەلەگە، جاۋاپ- كەرشلىك ارقالاپ، ىسكەرلىك كورسەتۋگە شوغىر- لاندىرىپ، جوعارى ساپالى دامۇدىڭ اناعۇرلم زور ونىمدىلىككە قول جەتكىزۋىن تىڭغىلىقتى ىلگەرلەتۋ كەرەك. نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىبەنى جوعارى سا- پالى ورسىتەتىپ، شي جىنپىڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭغوشا سوتسىيالىزم يدەياسىن جاپايى ۇيرەنىپ، ءتۇسىنىپ، اسرەسە، باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ جوعارى ساپا- لى دامۇ جونىندەگى ماڭغزدى بايمەداۋلارىن ىشكە- رىلەي دايەكتىلەندىرىپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىبە ورسىستەۋدى ءس جۇزىندىك قىزمەتتەردى ىلگەرلە- ىلمەتۋەن وركانىيكالى ۇشتاستىرىپ، پارتيانىڭ جاسام- پاز نازارىياسىنان بەتاللىستى، وي جەلىسىن، شارانى تاۋىپ، باياندى تىنىشتىققا ساياتىن ءتۇبىرلى سىياتتى، نەگىزدىك سىياتتى، ۇزاق بولاشاقتىق سىياتتى قىزمەتتەردى تىڭغىلىقتى جوسپارلاپ ىلگەرد- ىلمەتۋ كەرەك. وسىزاماننانعان كاسپى سالاسى جۇيە- سىن جەدەل قۇرىپ، ”8 ءىرى كاسپى سالاسى شو- مىرى“ قۇرىلىسىنداعى باسىمدىقتار مەن كۇش سالۋ تۇيىندەرىن ءدال تاۋىپ، شىنجياڭنىڭ جوعارى ساپا-

لىەندىرىپ، وقۇ – اعارتۇعا ۇسىنىلمەدى ارتتىرىپ، ەمدەۋ جانە قوعامدىق قامتاماسىز ەتۋ دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ، تۇرعىن ۇيمەن قامتاماسىز ەتۋدى كۇ- شەيتىپ، خالىق بۇقاراسىنىڭ سۇعىل، قىيىن، ۇايمىدا- عان، ءزارۋ ماسەلەلەرىن ويداعىداي شەشۋ كەرەك. ”ۇشتى قامتاماسىز ەتۋ“ شىعىسىن مەجە ەسەپ ور- ورنالاستىرۋدا الدىبەىن ويلاستىرۋ نارتىبىنە تاباندى بولپ، جەرگىلىكتى ۇكەمتەرتەردىڭ كومەسىكى قارىز- دى جويبۇ تەبىبىن ارتتىرىپ، جۇبەلىك حاۋىپ – قاتەر تۇلمەۋ تومەنگى شەگىن بەرىك ساقتاۋ كەرەك. قازىنا – ەكونومىيكا ءنارتىسىن ونان ارى قا- تايىتىپ، قازىنانى زاڭ بوينىشا قاتاڭ باسقارپ، زاڭ – ءنارتىپ تانىمىن كۇشەيتىپ، مەجە ەسەپ جاساۋ، مەجە ەسەپتى اتقارۋ، جەرگىلىكتى ۇكەمتەرتەردىڭ قا- رىزى، مەجە ەسەپ ونىمىدىلىگى جانە اكىمشىلىك، ءسورىن سىياتتى مەملەكەت مەنىشىگىندەگى مال – مۇلىكتى باسقارۋ، ۇكەمتىنىڭ ساتىپ الۋ سياقتى قىز- مەتتەردى باقمالاۋ تەبىبىن ارتتىرۋ كەرەك.

ءماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى:
پارتيا- نىڭ قازىنا قىزمەتىنە جاپيپا بايلىسىمەن تىياناقتاندى- رىپ، ”ەكونومىيكالىق دامۇدى يگەرۋ ءۇشىن قازىنانى

لى دامۇى جونىنەن كەلەلى ماڭغىزى بار، بۇكىل ەلدىڭ ەكونومىيكالىق كەلەلى جاعايدىندا ماڭغزدى رول اتقارتاتىن بايلىقتىڭ جانە كاسپى سالاسىنىڭ دامۇىن جەدەل ىلگەرلەتەپ، كەلەلى نىساندار قۇرد- ىلمسىن كۇش سالا ىلگەرلەتەپ، كاسپى سالاسى تىز- بەگىن قۇرىپ، اقاۋسىز داندىرىپ، كاسپى سالاسى شوغىرىنىڭ قالىپتاسۋىن ىلگەرلەتەپ، ەكونومىيكالىق دامۇدىڭ ساپا وزگەرمىس، ونىمدىلىك وزگەرمىس، قوزعاۋشى كۇش وزگەرمىس ىلگەرلەتۋ كەرەك. خالىق تۇرمىسىنىڭ قوت – ىرىسىن ۇزدىكىسىز ارتتى- رىپ، شارۋالاردىڭ كىرىسىن ارتتىرۋ ىسىندى وسى وزەكتى مىندەتتى تەعىن ارقاۋ ەتىپ، اۋىل – قىستاق كاسپى سالاسى دامۇنىنىڭ ساپاسىن، ونىمىدىلىگىن ۇز- دىكىسىز جوعارىلاتىپ، اناعۇرلم ورنىقتى مۇددە باي- لانىستىرۋ مەحنايىزىمىن ورناتىپ، الۋان شارالارمەن شارۋالاردىڭ جۇمىستاۋى، كىرىسى ارتتىرۋ ارناسىن كەڭەيتىپ، اۋىل – قىستاق كاسپى سالاسىنىڭ، دا-

رىندىلارنىڭ، مادەنيەتىنىڭ، ەكولوگياسىنىڭ، ۇيمە- نىڭ گۇلدەنەۋىن تىڭغىلىقتى ىلگەرلەتۋ كەرەك. قوعام- نىڭ حاۋىپسىزدىگىنە، ورنىقتىلىغىنا شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، شىنجياڭدى جاپيپا زاڭمەن باسقارۇعا تاباندى بولپ، لاڭكەستىككە قارسى تۇرىپ، ورنىقتىلىقتى قور- عاۋدىڭ زاڭمەن باسقارىلمۇن، ۇدايىلانۋىن تىڭغىلىقتى ىلگەرلەتەپ، زاڭمەن باسقارۋ وي جەلىسىن جانە زاڭمەن باسقارۋ ءدىسىن قولدانىپ، حاۋىپ – قاتەردەن ساقتانىپ، قىلمىسقا سوققى بەرىپ، ماسەلەلەردى ءبىر جاقتى ەتىپ، قايىشلىقتاردى جوپىپ، مەملەكەت حاۋىپسىزدىگى مەن شىنجياڭنىڭ قوعامدىق كەلەلى جاعايدىنىڭ ورنىقتىلىغىن باتىل قورعاۋ كەرەك. بەلسە- نە جاۋاپكەرشلىك ارقالاپ، جاپپالى، ناقتى ستەپ، يدەپيانى ونان ارى ازات ەتىپ، ءورسى اشا العا ىلگە- رىلەپ، اناعۇرلم كوپ شىنايى شارا، ناقتى شارا قولدا- نىپ، كادىرلدىڭ باتىلدىقپەىن ءسى تىندىرۋىن، جەىر- گىلىكتى ورنىنىڭ باتىلدىقپەىن قامال الۋىن، كاسپيورنى- دىاردىڭ باتىلدىقپەىن سىستەۋىن، بۇقارانىڭ باتىلدىقپەن ءتول جاسامپازدىق جاراتقۇن زور كۇشپەىن ىلگەرلە- تىپ، فورمالىشدىقتى، تورەشلىدىكىنى جوپىپ، ارى قىزمەتتى تاباندى ستەۋگە، ورنىقتىلىق بارىسىندا العا ىلگەرلەرگە ۇكە تاباندى بولپ، ارى قايراتتى تاسقىندا- تىپ، شىنايى يگەرىپ، ناقتى ستەپ، بەرىلە شوگەل- دىكپەىن ستەپ، جوعارى ساپالى دامۇدا نىڭ سەرىپلىس- تى جۇزەگە اسىرۋدى، جاڭعا جاعاىداي اشۋدى ىلگەرلەتۋ كەرەك.

قادەن كابەن قاتارلىلار تەكسەرۋ – زەرتتەۋگە قاتناستى.

(باسى 1 – بەتتە)

اۋىل شارۋاشلىغىنا باسا ءمان بەرىپ، اۋىل شار- ۋاشلىغىن الۋەتتەندىردۈگە ءۇرتسى پارمەندى كۇش سالپ، اۋىل شارۋاشلىغىندا، اۋىل – قىس- تاقىتا تارىيىي تاپسىقا قول جەتكىزۋدى، تارىيىي وزگەرىستەر تۇدىردىۋدى ىلگەرلەتتى. باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ اۋىل شارۋاشلىغى، اۋىل – قىستاق، شارۋالار قىستاى، شارۋالار قىزمەتى جونىندەگى ماڭغزدى بايمەداۋلارى — شي جىنپىڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭ- گوشا سوتسىيالىزم يدەياسىنىڭ ماڭغزدى قۇرام- داس بولىگى، جاڭا داۋىردەگى جاڭا جورىقتا اۋىل شارۋاشلىغى، اۋىل – قىستاق، شارۋالار قىزمەتىن ويداعىداي سىستەۋدىڭ ارەكەت باعدارى- نامامسى جانە ءتۇبىرلى بويسۇنۇ ولىشمەى. «وقۇلىق» جىبنى 16 ارناۋلى تاقىرىققا بولىنگەن، وندا اۋىل شارۋاشلىغى، اۋىل – قىستاق، شارۋالار قىزمەتىنىڭ تارىيىي ورنى مەىن سىرتانەگىيالىق ورنى تۇراقتاندىرۋى، دامۇ نىساناسى

زەرتتەۋدى تەعىن ارقاۋ ەتىپ، اۋىل – قىستاق

كاسپى سالاسى دامۇنىنىڭ ساپاسىن، ونىمىدىلىگىن ۇز- دىكىسىز جوعارىلاتىپ، اناعۇرلم ورنىقتى مۇددە باي- لانىستىرۋ مەحنايىزىمىن ورناتىپ، الۋان شارالارمەن شارۋالاردىڭ جۇمىستاۋى، كىرىسى ارتتىرۋ ارناسىن كەڭەيتىپ، اۋىل – قىستاق كاسپى سالاسىنىڭ، دا- رىندىلارنىڭ، مادەنيەتىنىڭ، ەكولوگياسىنىڭ، ۇيمە- نىڭ گۇلدەنەۋىن تىڭغىلىقتى ىلگەرلەتۋ كەرەك. قوعام- نىڭ حاۋىپسىزدىگىنە، ورنىقتىلىغىنا شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، شىنجياڭدى جاپيپا زاڭمەن باسقارۇعا تاباندى بولپ، لاڭكەستىككە قارسى تۇرىپ، ورنىقتىلىقتى قور- عاۋدىڭ زاڭمەن باسقارىلمۇن، ۇدايىلانۋىن تىڭغىلىقتى ىلگەرلەتەپ، زاڭمەن باسقارۋ وي جەلىسىن جانە زاڭمەن باسقارۋ ءدىسىن قولدانىپ، حاۋىپ – قاتەردەن ساقتانىپ، قىلمىسقا سوققى بەرىپ، ماسەلەلەردى ءبىر جاقتى ەتىپ، قايىشلىقتاردى جوپىپ، مەملەكەت حاۋىپسىزدىگى مەن شىنجياڭنىڭ قوعامدىق كەلەلى جاعايدىنىڭ ورنىقتىلىغىن باتىل قورعاۋ كەرەك. بەلسە- نە جاۋاپكەرشلىك ارقالاپ، جاپپالى، ناقتى ستەپ، يدەپيانى ونان ارى ازات ەتىپ، ءورسى اشا العا ىلگە- رىلەپ، اناعۇرلم كوپ شىنايى شارا، ناقتى شارا قولدا- نىپ، كادىرلدىڭ باتىلدىقپەىن ءسى تىندىرۋىن، جەىر- گىلىكتى ورنىنىڭ باتىلدىقپەىن قامال الۋىن، كاسپيورنى- دىاردىڭ باتىلدىقپەىن سىستەۋىن، بۇقارانىڭ باتىلدىقپەن ءتول جاسامپازدىق جاراتقۇن زور كۇشپەىن ىلگەرلە- تىپ، فورمالىشدىقتى، تورەشلىدىكىنى جوپىپ، ارى قىزمەتتى تاباندى ستەۋگە، ورنىقتىلىق بارىسىندا العا ىلگەرلەرگە ۇكە تاباندى بولپ، ارى قايراتتى تاسقىندا- تىپ، شىنايى يگەرىپ، ناقتى ستەپ، بەرىلە شوگەل- دىكپەىن ستەپ، جوعارى ساپالى دامۇدا نىڭ سەرىپلىس- تى جۇزەگە اسىرۋدى، جاڭعا جاعاىداي اشۋدى ىلگەرلەتۋ كەرەك.

تەمىر جول قۇرىلىسى اۋىر ونەرەكاسىپ توبى شىنجياڭ شەكتى سەرىكتەستىگى جوعارى دەڭگەيىلى اۋىل شارۋاشلىق ماشىنالىرىن زەرتتەۋ – جوبالاۋ مەكەمەسىنىڭ ورنىباسار باس- تەى سۇن كۇيدىڭ قىزمەت ورنالاستىرۋ مەزگى- لىنىدە، شىنجياڭنىڭ ۇزىن تالشىقتى ماقاتسانى تەرەۋگە ۇيلەسەتىن زەردەلى اۋىل شارۋاشلىغى ماشىنالارى زەرتتەلىپ جاققان ەدى. ”شىنجياڭنىڭ ۇزىن تالشىقتى ماقاتامى دۇنيە ءجۇزىنىڭ ەڭ جوعارى دەڭگەيىنە جەتتى، ءبىز دە ونىمەن سايكەستىك جوعارى دەڭگەيلى زەردەلى جابدىقتاردى جاساپ شىعۇبىمىز كەرەك“، – دەدى 4 – ايدىڭ 6 – كۇنى سۇن كۇي تىلىشكە.

باس شۇجى شي جىنپىڭ 14 – كەزەكتى مەملەكەتتىك خالىق قۇرىلتايىنى 1 – ماجىلىسىندە- گى جياڭسۇ ۋاكىلدەر ۇيرەمەسىنىڭ باياندامانى قاراۋىنا قاتانىشقاندا بىلاي دەپ اتاپ كورسەت- تى: ەكونومىيكانى دامىتۋدىڭ كۇش سالۋ ءتۇيد- نىن ناقتى ەكونومىيكاغا اۋدارۇعا تاباندى بولپ، جاڭاشا ونەرەكاسىپتەندىرۋدى ىشكەرلەي ىلگە- رىلەتىپ، كاسپى سالاسى نەگىزىن قايتا تۇلعالاۋ مەن كەلەلى تەحنىكالىق جابدىقتاردان قامال الۋدى كۇشەيتىپ، جاساۋ كاسپىنىڭ جوعارى دەڭگەيىلى، زەردەلى، جاسىل دامۇىن ىلگەرلەتۋ كەرەك.

جوعارى ساپالى دامۇ سىندى وسى ماڭداي الدى مىندەتتى مىقتاپ يگەرىپ، ءۇرمىجى قالاسى تىزبەكتى ۇزارتۋدى، تىزبەكتى تولىقتاۋ دى، تىزبەكتى كۇشەيتۋدى نەگىزگى قامال الۋ باعىتى ەتىپ، كاسپى سالاسىنىڭ شوغىرلى دامۇىن ىلگەرلەتۋدە.

4 – ايدىڭ 2 – كۇنى شانشى اۋتوموبىل توبى شىنجياڭ سەرىكتەستىگىنىڭ ورنىباسار باس دىرەكتورى شى شىنلي تەحنىكالىق تىرەكتىلەر- مەن 6 – ايدا ءۇندىرسى مەتالسىنە شىعۇ الدىندا تۇرعان تازا ەنەرگىيالى مەتانولىدى اۋىر تۇرپاتتى اۋتونوكولىگىن تالقلاپ جاتتى. ”ۇكەمەت قىزمەت- نەن بايانداما مەملەكەتتىڭ جاساۋ كاسپىنە ايرىقە- شا ءمان بەرەتىندىگىن ايگىلەپ، ءبىزدى ايرىقشا شابتاندىردى“. شى شىنلي بىلاي دەدى: قا- زىرگى تاپسىرىس مولشەرىنەن قاراعاندا، سە- رىكتەستىكتىڭ بىىلىعى بازار بولاشاعى ايتارلىق. تاى. ”3 – اي كىرگەننەن بەرى ءبىز تەمىنولوگىيا- لىق حۇجاتتاردى دايسىنداۋدى جەدەلدەتىپ، M3000S ساپ ەلەكترلى اۋىر تۇرپاتتى اۋتوكو- لىك ءۇندىرۋ مولشەرىن ارتتىردىق، مەتانولىدى اۋىر تۇرپاتتى اۋتوكولىگى دە بايلىققا دايسىنداۋ كەزەڭىنە ءوتتى“، – دەدى.

ءۇرمىجى قالسىنداعى تىزبەكتەگى تىرەك- تى كاسپيورن رەنتىندە، شانشى اۋتوموبىل توبى شىنجياڭ سەرىكتەستىگى شىنجياڭ ىشىندەگى جاڭا ەنەرگىيالى اۋتونوكولىك كاسپى سالاسى تىز- بەگىن قالىپتاستىرۋدى، جاڭا ەنەرگىيا ءۇندىرسى بازاسىن قۇرۋدى نىسانا ەتىپ، شىنجياڭنىڭ ىشى – سىرتىنداعى قاتىستى كاسپيورنىدارمەن كاسپى سالاسى بوينىشا سايكەستى سەلبەستىك ورسىتەنىپ، كاسپى سالاسى شوغىرىن قالىپتاستە- رىپ، تىيجارات ونىمىدىلىگىن جوعارىلاتادى.

ءۇرمىجى قالالىق ونەرەكاسىپ جانە ئىنفور- ماتسىيالىندىرۋ مەكەمەسى (ۇلكەن ساندى مال- مەت دامۇ مەكەمەسى) پارتيا باسشلىق گرۇپپا- سىنىڭ شۇجىيى يۋان جيانخۇا بىلاي دەپ تانىس- تىردى: يىپىل ءتۇيىندى كاسپى سالالارىن ارقاۋ ەتىپ، ءۇرمىجى قالالىق ساپىيىن قالا، رايون كەىرە- جەلى باششىلاردىڭ ”تىزبەك باستىعى“ بولۇ، باستاماشى كاسپيورنىداردىڭ ”تىزبەكتەگى تە-

مەن ءتۇيىندى مىندەتتەرى، ءتۇزىم جۇلگەسى مەن ساياسات جۇيەسى سياقتى قاجتاردان باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ اۋىل شارۋاشلىغى، اۋىل – قىستاق، شارۋالار قىزمەتى جونىندەگى ماڭغزدى بايمەداۋلارىنىڭ وزەكتى ءمانى، رۇحاني ماڭغىزى، باي مازمۇنى، امالياتتىق تالابى جونىندە تۇسى- نىك جاسالغان.

«وقۇلىقتىڭ» باسپادان شىعۇى قالىڭ كادىرلار مەن بۇقارانىڭ باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ اۋىل شارۋاشلىغى، اۋىل – قىستاق، شارۋالار قىز- مەتى جونىندەگى ماڭغزدى بايمەداۋلارىن جان – جاقتى، ىشكەرلەي، جۇيەلى ۇيرەنىپ، بۇكىل پارتيانىڭ، بۇكىل قوعامنىڭ كۇشىن ۇيستىرىپ، اۋىل – قىستاقتى گۇلدەندىرۋدى جاپايى ىلگەرلە- تىپ، اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ، اۋىل – قىستاقنىڭ وسىزاماننانۋ اياق لىسىن تەزەدەتىپ، اۋىل شارۋا- شلىغىندا قۇاتتى ەل قۇرۋدى جەدەلدەتۋ جولىن- دا قۇلىشنا كۇرەسى جاساۋىنا پايدالى.

ءۇرمىجى قالاسى:

جاساۋ كاسپىنىڭ جوعارى دەڭگەيلى، زەردەلى، جاسىل دامۇىن ىلگەرلەتتى

رەكتى كاسپيورن“ بولۇ سىندى قوس تىزبەكتى ۇلكىسىن ورناتىپ، تىزبەكتەگى تىرەكتى كاسپيو- رىنىنىڭ جەتەكتەۋ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، كاسپى سالاسى تىزبەگىنىڭ جوعارىعى – تومەنگى بۇىنىن، ءۇندىرۋ – قامداۋ – ساتۋدى، ىبرى، ورتا، شاعىن كاسپيورنىداردى جالىپ تۇلعالىق قاجقان سايكەستىرۋدى، سايكەستى دامىستۇدى كۇشەيتىپ، كاسپى سالاسى تىزبەگىنىڭ وسىزا- ماندانۋ دەڭگەيىن جاپيپا جوعارىلاتتى. جۇڭگو ۇلكىسىندەگى وسىزاماندىندىرۋ اۋىل شارۋاشلىغىن، اۋىل – قىستاقتى وسىزامان- داندىرۋدان قول ۇزە الپايدى. ”تايپاۋدا سەرىك- تەستىك زەرتتەپ جاسامان جوعارى دەڭگەيلى زەردەلى ماقتا تەرۋ ماشىناسى كاسپى سالاسىندا- عى بەدەلدى اكادەمىكتەرىدەن، مامانداردان ۇيمىداسقان جەتىستىكتەردى ساراپتاۋ كومىتەتە- نىڭ تۇراقتاندىرۋىمەن زەردەلى تەخنىكا حالقا- رالىق وزىق دەڭگەيىگە جەتتى“، – دەدى سۇن كۇي، ”بۇل ءبىزدىڭ زەردەلى ماقتا تەرۋ ماشىناسىنىڭ وزەكتى تەخنىكاسىن يگەرگەنمىزدەن دەرەك بەردەى“.

قازىر كاسپى سالاسىنىڭ نەگىزى مەن كاسپى سالاسىنىڭ دامۇ بەتالىسىنا ۇشتاستىرىپ، ءۇرمىجى اۋتونومىيالى رايوننىڭ ”8 ءىرى كاسپى سالاسى شوغىرىن“ ارقاۋ ەتىپ، ”4 + 6“ كاسپى سالاسى جۇيەسىن كۇش سالا قالىپتاستىرىپ، نا- زاردى 10 مىيلياردتىق، 100 مىيلياردتىق كاسپى سالاسى شوغىرىن جەتىلدىرۋگە اۋدارۋدى تۇراق- تاندىردى. يۋان جيانخۇا بىلاي دەپ تانىستىر- دى: جوعارى دەڭگەيلى جابىدىق جاساۋ كاسپى شوغىرىن قالىپتاستىرۋدا زەردەلى اۋىل شارۋاشى- لىق ماشىنالارى جابدىقتارى ءتۇيىندى قولداپ دامىتۋ بەتالىسىنىڭ ىبرى، بۇل قالا باستاماشى كاسپيورنىداردى جەرگىلىكتى ورنىدا وندىرىلە- تىن اۋتونومبىل تۇرپاتىن، جابىدىق ءتۇرىن كەڭەي- تىپ، تۇتاس اۋتونومبىل، تۇتاس ماشىنا جاساۋ قابى- لەتىن جوعارىلاتىپ، باتىس بولىك جابىدىق جاساۋ كاسپىنىڭ بىگىن قالىپتاستىرۇعا شابتاندىرادى.

قازىر باۋگاڭ توبى شىنجياڭ 1 – تامىز بولات – تەمىر شەكتى سەرىكتەستىگىنىدە 1 – تامىز بولات – تەمىر شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ تومەن كومەرقىشقىل گازدى مەتال قورىنۋ تا- جىرىبە تۇعىرىنىڭ تەحنىكالىق ۇجمىي وتتەكتى دومنا بەش جاعايدىنىڭ ورنىقتىلىغىن ساقتاۋ جاء- دايىنىدا، 3 – كەزەڭدەگى ونەرەكاسپى سىناعىن ۇزدىكىسىز ىلگەرلەلىنىپ، تەمىر قورىنۋ جۇمىس تارتىبىندە كومەر قىشقىل گازنىڭ شىعارىلمۇىن %30 ازاپتاتىن